

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. EHG25/10557 din 14.05.2025

la proiectul de hotărâre a Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 401/2021 cu privire la aprobarea limitelor de capacitate, a cotelor maxime și a categoriilor de capacitate în domeniul energiei electrice din surse regenerabile valabile până la data de 31 decembrie 2025 (număr unic 295/MEn/2025)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul, iar autor nemijlocit este Ministerul Energiei, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Categoria actului normativ propus este Hotărâre a Guvernului, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.6 și art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Potrivit art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate”.*

Totodată, art.10 din Legea nr.239/2008 stabilește expres că:

„(1) Autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea persoanei interesate.

(2) Proiectul de decizie și materialele aferente acestuia se plasează pe pagina web oficială a autorității publice responsabile cel puțin pentru perioada recepționării și examinării recomandărilor”.

Se constată că anunțul privind organizarea consultării publice, proiectul și nota de fundamentare la acesta au fost plasate pe pagina web a Ministerului Energiei www.energie.gov.md la compartimentul Transparență decizională/Consultări publice, precum și pe portalul www.particip.gov.md

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota de fundamentare se menționează: *„Conform Articolului 10 litera e), e1) și i) din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (în continuare - Legea nr. 10/2016), Guvernul stabilește, aprobă și actualizează cotele de capacitate, pe categorii de consumatori finali, pentru care pot fi stabilite și plafoane de capacitate individuală pentru fiecare centrală electrică, ce urmează a fi oferite pentru implementarea mecanismului de facturare netă”.*

La compartimentul „Impactul social” din nota de fundamentare se menționează că *„În urma modificărilor propuse, beneficiarii mecanismului de facturare netă vor avea posibilitatea să primească avize de racordare fără a fi restricționați de cotele de capacitate, ceea ce va stimula dezvoltarea proiectelor de energie regenerabilă, atât pentru consumatorii casnici, cât și pentru instituțiile publice și sectorul privat. Aceasta va permite o distribuie mai echitabilă a capacităților, iar sistemul de energie regenerabilă va deveni mai accesibil pentru o gamă largă de beneficiari, inclusiv pentru gospodării și micile afaceri (...)”.*

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin proiect se urmărește scopul de aprobare a limitelor de capacitate, a cotelor maxime și a categoriilor de capacitate în domeniul energiei electrice din surse regenerabile valabile până la data de 31 decembrie 2025.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de *„nota de fundamentare care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;*
- c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;*
- d) analiza impactului de reglementare;*
- e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;*
- f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;*
- h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;*
- i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ.”*

Nota de fundamentare stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului, evidențiază elementele noi și finalitățile urmărite prin promovarea proiectului.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „d) analiza impactului de reglementare”.

În nota de fundamentare la compartimentul „Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative” se menționează că: *„Aprobarea proiectului și implementarea acestuia nu va necesita cheltuieli financiare sau alocarea mijloacelor financiare suplimentare de la bugetul de stat. Intervenția propusă nu implică careva schimbări instituționale, necesare pentru implementarea măsurilor propuse, monitorizarea implementării acestuia urmând a fi realizată în limita atribuțiilor și obligațiilor legale ale autorităților publice și instituțiilor publice vizate, și anume – Ministerul Energiei cu suportul Centrului Național pentru Energie Durabilă”.*

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *„textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea entităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în acesta.

În proiect nu au fost atestate norme care induc confuzie în stabilirea procedurii de exercitare a atribuțiilor acestor entități.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

În nota de fundamentare se menționează: *„Conform Articolului 10 litera e), e1) și i) din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (în continuare - Legea nr. 10/2016), Guvernul stabilește, aprobă și actualizează cotele de capacitate, pe categorii de consumatori finali, pentru care pot fi stabilite și plafoane de capacitate individuală pentru fiecare centrală electrică, ce urmează a fi oferite pentru implementarea mecanismului de facturare netă”.*

La compartimentul „Impactul social” din nota de fundamentare se menționează că *„În urma modificărilor propuse, beneficiarii mecanismului de facturare netă vor avea posibilitatea să primească avize de racordare fără a fi restricționați de cotele de capacitate, ceea ce va stimula dezvoltarea proiectelor de energie regenerabilă, atât pentru consumatorii casnici, cât și pentru instituțiile publice și sectorul privat. Aceasta va permite o distribuie mai echitabilă a capacităților, iar sistemul de energie regenerabilă va deveni mai accesibil pentru o gamă largă de beneficiari, inclusiv pentru gospodării și micile afaceri (...)”.*

Cu referire la „Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative” se menționează că: *„Aprobarea proiectului și implementarea acestuia nu va necesita cheltuieli financiare sau alocarea mijloacelor financiare suplimentare de la bugetul de stat. Intervenția propusă nu implică careva schimbări instituționale, necesare pentru implementarea măsurilor propuse, monitorizarea implementării acesteia urmând a fi realizată în limita atribuțiilor și obligațiilor legale ale autorităților publice și instituțiilor publice vizate, și anume – Ministerul Energiei cu suportul Centrului Național pentru Energie Durabilă”.*

În final, menționăm că în redacția propusă, proiectul nu conține factori și riscuri de corupție.

14.05.2025

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim CURMEI, Inspector principal